JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOK VÁRMEGYEI KÖZGYŰLÉS
ELNÖKE

Határozati javaslat

Jász-Nagykun-Szolnok Vármegye droghelyzetéről, az ellátórendszer gyakorlatában

Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Közgyűlés
...../2026. (IV.24.) számú határozata
Jász-Nagykun-Szolnok Vármegye droghelyzetéről, az ellátórendszer gyakorlatában

A Vármegyei Közgyűlés a Jász-Nagykun-Szolnok vármegye droghelyzetéről, az ellátórendszer gyakorlatában beszámolókat a melléklet szerint elfogadja.

A Kábítószerügyi Egyeztető Fórumoknak és az Új Esély Központnak megköszöni és elismeri szakmai tevékenységét.

Erről:
1. Vármegyei Közgyűlés tisztségviselői
2. Kábítószerügyi Egyeztető Fórumok és az Új Esély Központ

értesülnek.

Szolnok, 2026. április 16.

Dr. Fazekas Gábor Gyula

Készítette: .....
Vágó Helga
testületi referens

Ellenőrizte: .....
dr. Molnár Zoltán
vármegyei aljegyző, irodavezető

A határozati javaslat törvényes: .....
dr. Lévai Olga
vármegyei jegyző

Kisújszállás Város Jegyzője
5310 Kisújszállás, Szabadság tér 1. sz.
☎: 59/520–230 Fax: 59/321-139
e-mail: jegyzo@kisujszallas.hu
honlap: www.kisujszallas.hu

Iktatószám: KJ1/551-9/2026.

Tárgy: Válasz tájékoztatási felkérésre
Ügyintézőjük: Vágó Helga

Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Közgyűlés Elnöke
5001 Szolnok
Kossuth Lajos u. 2.

dr. Fazekas Gyula Gábor Úr részére

Tisztelt Elnök Úr!

A VMÖH/23-7/2026. iktatószámú levele alapján a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Közgyűlés 2026. évi munkatervében szereplő „Tájékoztató a Jász-Nagykun-Szolnok vármegye droghelyzetéről, az ellátórendszer gyakorlatában" című napirendi ponthoz kapcsolódóan az alábbiakról tájékoztatom.

Kisújszállás Város Önkormányzata a 43/2016. (II. 25.) számú önkormányzati határozatával létrehozta a Kábítószerügyi Egyeztető Fórumot (továbbiakban: KEF) a kábítószer terjesztés és fogyasztás megelőzése, visszaszoritása és kezelése érdekében.
A KEF munkájába Kisújszállás Város Önkormányzatának Képviselő-testülete által részvételre felkért szervezetek:

- Kisújszállási Polgármesteri Hivatal
- Karcag Városi Rendőrkapitányság
- Karcag Városi Rendőrkapitányság Kisújszállási Rendőrőrse
- Kisújszállási Roma Nemzetiségi Önkormányzat
- Kisújszállási Nagykun Polgárőr Egyesület
- Móricz Zsigmond Református Kollégium, Gimnázium, Szakközépiskola és Általános Iskola
- Illéssy Sándor Baptista Gimnázium, Szakközépiskola és Szakiskola
- Kossuth Lajos Baptista Általános Iskola és Kollégium
- Baptista Szeretetszolgálat Kisújszállási Óvodája
- JNSZM Gyermekvédelmi Központ és Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat
- JNSZM Kormányhivatal Karcagi Járási Hivatala
- Kisújszállási Térségi Szociális Otthon és Alapszolgáltatási Központ
- Kumánia Gyógyfürdő Kft. Védőnői Szolgálat
- Kisújszállási Művelődési Központ és Könyvtár
- Kisújszállási Sport Egyesület

A 145/2020. (IX. 29.) számú önkormányzati határozattal Kisújszállás Város Önkormányzata elfogadta Kisújszállás drogellenes stratégiájának 2020. évi cselekvési programját.
Pályázati forrás hiányában 2021. év óta nem valósultak meg a KEF szakmai programjával kapcsolatos programok.

Kisújszállás Város Jegyzője
5310 Kisújszállás, Szabadság tér 1. sz.
☎: 59/520–230 Fax: 59/321-139
e-mail: jegyzo@kisujszallas.hu
honlap: www.kisujszallas.hu

2025. március 5-én a Karcagi Rendőrkapitányság vezetőjének Dr. Bencsik Béla r. alezredes úr kezdeményezésére soron kívül összehívásra került a KEF a kábítószerrel kapcsolatos bűncselekmények miatt bevezetésre kerülő kormányzati intézkedések ismertetése érdekében, különös tekintettel a DELTA Program indulására.

Pénzügyi forrástól függetlenül folyamatos a Biztonságos szórakozóhely program: a „Biztonságos szórakozóhely" cím viselésére a rendőrséggel kötött megállapodást az éjszaka nyitva tartó szórakozóhelyek tulajdonosai írták alá, a programhoz folyamatosan lehet csatlakozni.

Kérem a tájékoztató szíves elfogadását!

Kisújszállás, 2026. április 10.

Tisztelettel:

Dr. Pénzes Tímea

Tájékoztató a Felzárkózó Települések – Prevenciós Munkacsoportjának tevékenységről Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében

A Felzárkózó Települések programba bevont települések Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében

- *Tomajmonostora*
- *Tiszabura*
- *Tiszabő*
- *Tiszaderzs*
- *Tiszaigar*
- *Csépa*

A 1404/2019. (VII. 5.) Korm. határozatba foglalt Felzárkózó Települések hosszú távú kormányprogram (a továbbiakban FeTe), 2020 óta végez drogprevenciós tevékenységet a programban résztvevő településeken. A FeTe alapvető módszertana a „Jelenlét", amely Magyar Máltai Szeretetszolgálat által lett kidolgozva és jelenleg a programon belül 300 településen alkalmazzák a megvalósítók, a megvalósító szervezetek. A Jelenlét módszertan alapján a bevont településeken Jelenlét pontokat hozunk létre, melyek a helyi lakosságot segítik. A Jelenlét pontok általános szociális munkával támogatják az együttműködésbe bevont családokat. Minden Jelenlét pontnak van egy általános, helyi szolgáltatási portfóliója, illetve amennyiben speciális szakmai háttérre van szükség, szakterületi munkatársakat von be. Az egyik ilyen szakterület a Prevenció.

A Felzárkózó települések program Prevenció szakterület tevékenységének célcsoportja

- Tevékenységünk alapvetően a helyi kábítószer probléma kezelését célozza, széles eszköztárral. Ilyen eszközeink a helyi kábítószerhelyzet felmérése, a problémákra reagáló cselekvési tervek elkészítése, különböző célcsoportoknak szóló prevenciós foglalkozások, egyéni esetvitel, családokkal végzett hozzátartozói munka biztosítása, a helyi szereplők bevonása a probléma kezelésébe. Ezen felül a Felzárkózó települések programban dolgozó kollégák addiktológiai témájú belső képzését/érzékenyítését végezzük.
- 2026 évben megkaptuk az NNGYK akkreditációját az iskolai prevenciós programunkra. A program alapját játékos feladatok alkotják, amelyek az elmúlt évek tapasztalatai alapján jól illeszkednek a célcsoport igényeihez. A játékon keresztül nagy hangsúlyt kap a felelősség, valamint a megtartó közösségek kérdésköre. A program során beszélünk speciálisan a telepi drogfogyasztásra jellemző ártalmakról és az ahhoz kapcsolódó ártalomcsökkentő

Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület
Budapest 1125, Szarvas Gábor út 58-60.
Telefon: +36 (1) 391 4700
E-mail: felzarkozotelepulesek@maltai.hu
Web: www.maltai.hu és www.fete.hu

lehetőségekről, valamint a hétköznapokban elérhető esetleges segítségekről. A program fontos elemének tartjuk a helyi pedagógusok számára biztosított prevenciós workshopot is, célunk, hogy az alapvető prevenciós szempontok a program megvalósítása után is érvényesülni tudjanak az adott intézményben.

- Célcsoportunk jellemzően ingerszegény környezetben, megengedő (ráhagyó) családi nevelésben élő 10-14 éves, főként roma gyermekek, akikben nem fejlődnek ki a konfliktusok kezelésére megfelelő hatékony stratégiák és a minőségi életvezetés eszközei, készségei, illetve a megfelelő feladatok és kihívások híján az én-hatékonyságuk is alacsony. Így az életük során felmerülő konfliktusokkal (családi problémák, iskolai problémák stb.) nem tudnak megküzdeni és káros szenvedélyektől (számítógép, energiaital, dohány, alkohol, drog) függővé válnak.
- Ezen gyerekek számára közvetlenül látható, ahogyan a felnőttek élik az életüket és ez adja számukra a mintát is. A szülők többségében dolgoznak a közmunka programnak köszönhetően, de ez sem folyamatos és biztos. Vannak viszont olyan települések, ahol a közeli nagyvárosba járnak dolgozni tisztességes fizetésért, vagy vannak, ahol külföldön is próbálkoztak. Ott, ahol a szülők is megküzdenek a külvilág kihívásaival, ott érezhetően nyitottabbak és felvilágosultabbak a gyerekek is.
- Az egészséges életmód sok szempontból távolinak tűnik ezeknek a családoknak. A gyerekek már ismeret szintjén is gyakran keverik az egészségest a finommal, így, nehezen tudják elkülöníteni a kettőt, illetve fontosabb, hogy finom legyen, mint hogy egészséges.
- A gyerekek családjaikban jellemző a sok gyerek (6-9 is), valamint a rendezetlen családi viszonyok (válás, új kapcsolatok, gyermekvédelmi szakellátás, nevelőszülői elhelyezés). A családok többsége szegény, a gyerekek súlyos nélkülözésben élnek.
- A szegregátumokban és/vagy mélyszegénységben élők körében a családi viszonyok gyakrabban rendezetlenek. Elfogadott dolog a korai családalapítás, a sok gyerek. A lányok gyakran már 15-16 évesen szülnek, még korábban választanak párt maguknak.
- A roma családokra jellemző, hogy az alsó tagozatban az iskola és a szülők közötti együttműködés sokkal szorosabb és kiegyensúlyozottabb. Ilyenkor még együtt dolgoznak a gyerek előmenetelén, próbálják a problémákat megbeszélni, megoldani. Azonban ezekben a családokban a gyerekeket öt-hatodikos koruktól már teljes jogú családtagként, felnőttként kezelik, ami azt jelenti, hogy kevésbé kontrollálják, hogy mit tesz. Sok fiúgyerek ilyenkor már a konkrét munkából is kiveszi a részét, napszámba jár, vagy segédmunkásként dolgozik a család felnőtt tagjai mellett.
- Az elmúlt években a kábítószerpiacot egyértelműen az új pszichoaktív szerek megjelenése dinamizálta. A jelen programmal elérni kívánt célcsoport esetében pedig hatványozottan igaz, hiszen a telepeken és a mélyszegénység körében gyakorlatilag az UPSZ megjelenésével vált elterjedté a kábítószer fogyasztás, mint jelenség. A rendkívül olcsó és könnyen hozzáférhető kábítószerek a legszegényebb rétegekhez is eljutnak és bizonyos közösségekben hosszabb távon meg is maradnak. Az országosan látható tendenciák, lefoglalási adatok, kutatási eredmények és addiktológiai szakemberek visszajelzésein túl, a

Magyar Máltai Szeretetszolgálat „Felzárkózó Település" programjában is számos, a kábítószer használattal összefüggő problémát jeleztek a településeken dolgozó kollégák. A Szeretetszolgálat módszertani központjában dolgozó kollégák megkezdték a helyzet feltárását, melynek keretében számos helyszíni látogatást, több a témával kapcsolatos workshopot és kerekasztal beszélgetést szerveztek. Az így megszerzett információk alapján egyértelművé vált, hogy a településen működő iskoláknak nagy szüksége lenne egy speciális, kifejezetten ezt a célcsoportot célzó iskolai prevenciós programra. Az iskolákban tanuló diákok szinte 100%-a hátrányos helyzetű családból származik, a legális szerek (alkohol, dohányzás, gyógyszerek, energiaital, stb.) fogyasztása gyakorlatilag mindennapos jelenség a gyerekek körében is nagyon fiatal kortól. Az illegális szerek fogyasztásának mértéke már jelentősen eltér települési szinten, de a diákok környezetében ismert jelenség, szülők, nagyszülők, idősebb testvérek gyakran alkalmi vagy rendszeres fogyasztók.

A Felzárkózó települések program Prevenció szakterület eszközrendszere

- A program célja, hogy a „Felzárkózó Településeken" élő és tanuló gyerekek részt tudjanak venni egy hosszabb távú, komplex prevenciós programban, tekintve, hogy ezeken a településeken gyakorlatilag elérhetetlenek az ilyen típusú szolgáltatások. A Máltai Szeretetszolgálatnak azonban rendelkezésre állnak azok az infrastrukturális és kapcsolati lehetőségei, hogy ezekre a helyekre is el tudjon jutni egy ilyen témájú, speciális program. A programmal a fő cél, hogy megerősítsük a gyerekekben a felelősségérzetet, mind önmagukért, mind egymásért, mind pedig a közösségért. Abban bízunk, hogy ezek azok a képességek, melyekkel középtávon csökkenteni tudjuk a káros szenvedélyek kialakulásának esélyét, kipróbálás, illetve rendszeres használat esetén pedig a lehetséges ártalmak csökkentését. Célunk, hogy a felelősség érzetét minden gyerekben felébresszük. A felelősség mellett nagy hangsúlyt fektetünk a stressz-kezelési technikák alkalmazására és a konfliktuskezelés témakörére. A szakemberek visszajelzése alapján nagyon gyakori jelenség, hogy a gyerekek a felnőttektől stressz kezelésként a gyógyszerek szedését, ivást, vagy droghasználatot látják. Ezekben a témákban természetesen nem csak a gyerekek szemléletformálása fontos, hanem az iskola tanáraié és a szülőké is.
- A program alapvetően nagy hangsúlyt fektet a kiscsoportos munkára és kerüli a frontális előadási formákat. A célcsoport szinte 100%-a hátrányos helyzetű, nagyrészük sajátos nevelési igényű, figyelemzavaros, vagy egyéb tanulási nehézségekkel küzd. Az iskolák igazgatóival való beszélgetések során kiderült, hogy a tanulók egy jelentős részének erről nincs papírja, de az arányuk nagyon magas. A feladatok egy jelentős része, valamint az első nap teljes tematikája a játék, ahol nem direkt módon szeretnénk a bizalmat és a közvetlen kommunikáció lehetőségét kiépíteni. A játékokat követően olyan feladatok következnek, ahol a csoportvezetők fel tudják mérni a diákok érintettségét, tudását, gondolatait a szenvedélymagatartásokkal kapcsolatban. Ez

nagyon fontos lépés, hiszen a csoportvezetőknek a későbbi napok során a különböző feladatok instruálása közben ezek alapján kell a hangsúlyokat alakítaniuk. (Amennyiben a trénerek úgy ítélik meg, hogy a csoport magas veszélyezettségű, esetleg felmerül a rendszeres droghasználat veszélye, akkor a program kiegészül egy rövid, ártalomcsökkentő információkat nyújtó programelemmel.) A későbbiekben olyan szituációs játékok és feladatok lesznek, amik az egymásra figyelést, a felelősség kérdéskörét dolgozzák fel. Fontos, hogy a feladatok minden esetben játékosan vannak kidolgozva és külön ügyelünk arra, hogy a feladatok inkább több rövid etapból álljanak össze, mert a célcsoport figyelme és koncentrációs képessége jelentősen elmarad az átlagtól. Alapelvünk, hogy a program alatt folyamatosan kontaktban legyünk a gyerekkel, így a szünetekben is folyamatos az aktív jelenlét, megszólíthatóak a trénerek. A kötetlen idősávokban is fontos, hogy a gyerekek olyan felnőttekkel tudjanak kapcsolatba lépni, akik figyelnek rájuk, reagálnak a problémáikra és példaként szolgálnak. A Magyar Máltai Szeretetszolgálat „Jelenlét programja" is ezen az alapelven működik, így ettől a filozófiától itt sem szeretnénk eltérni.

- A program során több alkalommal találkozunk a diákokkal, aminek fő nehézsége, hogy az iskolai élettel, a normál tanmenettel nem mindig egyszerű egyeztetni a megvalósulást. Törekszünk rá, hogy a program folytonossága mindig meg tudjon valósulni, így bizonyos keretek között rugalmasan próbálunk alkalmazkodni az iskolák elvárásaihoz, időrendjéhez.
- A célcsoport esetében további kockázatot jelenthet, hogy az átlagosnál magasabb fokú az érintettsége a diákoknak, akár saját, akár a családon belüli helyzetet tekintve. A súlyosan veszélyeztetett gyermekek kiszűrése és a későbbi esetvitelük megtervezése kulcsmomentum a program során. Ennek egyik nehézsége, hogy szakszerű segítség a legtöbb településen nem elérhető, így a helyben dolgozó szakemberek támogatásával és egyéb erőforrások felderítésével és becsatornázásával lehet támogatni a folyamatot.

Résztvevők

a) A program tervezése minden helyszínen szoros együttműködésben történik a helyi „felzárkózó települések" program megvalósítójával. A program munkatársai segítik a helyi iskolákkal való kommunikációt és a prevenciós napok megszervezését. A program igény és szükség esetén együttműködik továbbá a helyi tanodával és a „felzárkózó települések" további programjaival.
b) A program részét képezi a diákokon túl a pedagógusok bevonása, így a tantestülettel való együttműködés minden helyszínen meg kell jelenjen. A program első napja alapvetően az ismerkedéstől, a bizalom kialakításáról, az osztály érintettségének és a témához való viszonyulásáról szól. Az alkalom végén a trénerek megalkotják az "osztálydiagnózist", ami alapján a későbbi alkalmak témáinak mélységét, az alkalmak tempóját és a játékokat kiválasztják. Cél, hogy az általános ismeretek növelésén túl ki tudjuk szűrni az aktuálisan

súlyosan veszélyeztetett diákokat és a helyi szakemberek bevonásával célzott beavatkozásokat tudjunk tervezni a segítésükre.

- Különböző projekteken keresztül évente országosan kb. 600 főt érünk el prevenciós programokkal, magasabb küszöbű ellátásba kísérünk évente kb. 20 klienst, egyéni esetkezelés keretében pedig ennek sokszorosával dolgozunk a helyi kollégákkal együtt.
- Látható, hogy a FeTe program a helyben végzett szociális segítéssel több aspektusban is részt vesznek a szerhasználat visszaszorításában. A folyamatos szociális munka egyik fő célja a családok instruálása a nehéz életkörülményeik felszámolására mely sok esetben a szerhasználat gyökere. Az alaptevékenységhez számos szakterületi tevékenység is kapcsolódik, mely vagy az alapvető életkörülményeket hivatott javítani (lakhatási beavatkozás, adósságkezelési tanácsadás, munkaerő piaci mentorálás), a szabadidő hasznos eltöltését támogatja (sport és Szimfónia program gyermekek számára). A Prevenciós szakterület, jelenleg kis létszámmal működik, és a felmérések alapján legnehezebb helyzetű településeken végez visszatérő munkát (általános prevenció, iskolai prevenció, ifjúsági csoportok támogatása, imakör támogatása felnőtt szerhasználók segítésére, egyéni esetvitel és rehabilitációba juttatás). Ezek mellett minden helyi megvalósító munkatárs számára képzéseket tartanak a szerhasználók feltérképezése és a velük való kapcsolatfelvétel alapjairól, illetve a település helyzetének súlyosságtól függetlenül, megfelelő motiváció mentén bármelyik településről segítik a rehabilitációba juttatást.
- A FeTe program keretében (EFOP Plusz finanszírozással) jelenleg 7 szakterületi munkatárs dolgozik országosan. Ebből egy fő Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyében.

Klienskör a Felzárkózó településeken

- Konkrét statisztikai adatokat a FeTe program nem gyűjt, azonban ahogyan fentebb is jeleztük, elmondható, hogy a hátrányos helyzetű, felzárkózó településeken jelen van a szerhasználati probléma, leginkább az új pszichoaktív szerek vonatkozásában. Tapasztalat, hogy a nagyobb elosztóhellyel rendelkező városoktól távolabb lévő, nehezebben megközelíthető településeken kisebb a fertőzöttség
- Tapasztalataink szerint a nem problémás szerhasználók (hétvégi vagy inkább alkalmi használók) továbbra is képesek munkát vállalni, azonban a problémás szerhasználók teljes mértékben alkalmatlanná válnak a munkavégzésre, és sok esetben a szer megvásárlását kisebb, zömében vagyon elleni bűncselekmények bevételeiből finanszírozzák. Ez egyértelműen megjelenik az adott település közbiztonsági helyzetének értékelése során. A szerhasználó felnőttek gyermekei sok esetben azért is mulasztanak iskolai képzési órákat, mert a szülők állapotuknál fogva nem képesek őket iskolába indítani, vagy egyszerűen nem is érdekli őket.
- Az eseti fogyasztók amennyiben munkát vállalnak, képesek abból finanszírozni a szerhasználatot, bár ez sok esetben a család egyéb költségeiből kerülhet elvonásra.

Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület
Budapest 1125, Szarvas Gábor út 58-60.
Telefon: +36 (1) 391 4700
E-mail: felzarkozotelepulesek@maltai.hu
Web: www.maltai.hu és www.fete.hu

- Meglátásaink szerint, a helyi megvalósítók tapasztalatait is összegezve a szerhasználat mértéke sok településen erőteljesen megnőtt
- Az emelkedő tendencia a jellemző, és szinte kizárólag az új pszichoaktív szerekre korlátozódik
- A problémás szerhasználók munkaképtelenné válása gyakori észlelés, a hajléktalanság kialakulására is hatással van a szerfogyasztás. Van olyan észlelésünk, ahol saját lakhelyük lebontásával és értékesítésével finanszírozzák a szerhasználatot. Mivel a szerhasználatba való belesodródásnak ismétlődő bázisa a kilátástalan élet-helyzet, látható, hogy ezek a tendenciák fokozzák a szenvedélybetegség kockázatát, illetve azt, hogy a szerhasználó benne ragad az élethelyzetbe.
- Az alacsonyküszöbű szolgáltatások hiánya általánosan észlelhető, és a speciális klienskör, aki önmagától a távolabb elérhető szolgáltatások igénybevételére nem képes ezt a problémát tovább élezi.
- Ilyen volumenben „telepi" szerhasználat visszaszorítására nem volt még előzmény, kiforrott módszertan sem elérhető. Létezik több tanulmány is, azonban nem frissek és a jelenlegi helyzetre csak részben reagálnak. A FeTe szakterülete tapasztalati úton formálja a megvalósítás módszertanát

2026. 04. 10.

Tóth Máté

Prevenció – szakterületi vezető

Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület
Budapest 1125, Szarvas Gábor út 58-60.
Telefon: +36 (1) 391 4700
E-mail: felzarkozotelepulesek@maltai.hu
Web: www.maltai.hu és www.fete.hu